

Dosarul nr.2r-420/22
2-21107916-01-2r-09082022

Instanța de fond: Judecătoria Chișinău, sediul Centru – S. Vișcu
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău – L. Pruteanu, I. Cotruță, I. Țurcan

DECIZIE

17 august 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Maria Ghervas
Mariana Pitic
Victor Burduh

examinând recursul declarat de către Maxim Novosiolov,
în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de către Nadejda Novosiolov împotriva lui Maxim Novosiolov, privind desfacerea căsătoriei și stabilirea domiciliului copiilor minori,

împotriva încheierii din data de 31 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a respins cererea lui Maxim Novosiolov cu privire la repunerea în termen a cererii de apel, s-a restituit cererea de apel depusă de către Maxim Novosiolov, ca fiind depusă în afara termenului legal, iar instanța de apel a refuzat repunerea în termen,

constată:

La 16 iulie 2021 Nadejda Novosoliov a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Maxim Novosiolov, prin care a solicitat desfacerea căsătoriei, stabilirea domiciliului copiilor minori cu mama.

Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 15 decembrie 2021 s-a admis cererea de chemare în judecată depusă de către Nadejda Novosoliov, s-a desfăcut căsătoria încheiată între Maxim Novosiolov și Nadejda Novosoliov, s-a stabilit domiciliul copiilor minori la domiciliul mamei, s-a încasat taxa de stat la eliberarea certificatului de divorț de la Maxim Novosiolov și Nadejda Novosoliov în mărime de 500% de unități convenționale de la fiecare. (f.d. 28)

La 10 martie 2022 Maxim Novosiolov a depus cerere de apel împotriva hotărârii instanței de fond, care a fost suplinită ulterior la 30 mai 2022, prin care a solicitat repunerea apelului în termen, admiterea cererii de apel, casarea hotărârii instanței de fond cu trimiterea cauzei la rejudecare în instanța de fond. (f.d.32)

Prin încheierea din data de 31 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău s-a respins cererea lui Maxim Novosiolov cu privire la repunerea apelului în termen, s-a restituit apelul ca fiind depus în afara termenului legal, iar instanța a refuzat să efectueze repunerea în termen. (f.d. 47, 48-51)

Nefiind de acord cu încheierea instanței de apel, la data de 13 iunie 2022 a depus recurs Maxim Novosiolov, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea încheierii și trimiterea cauzei la instanța de apel pentru examinarea cererii de apel. (f.d. 56-57)

În susținerea recursului Maxim Novosiolov a invocat dezacordul cu soluția adoptată de către instanța de apel, totodată, menționând că instanța de fond i-a încălcat dreptul la un proces echitabil manifestat prin aplicarea eronată a normelor de drept procedural, referitor la citarea acestuia. Recurentul a susținut că nu a fost citat legal de către instanța de fond, iar adresa electronică la care instanța de fond a expediat citația nu este poșta electronică a acestuia, ci este o adresă fictivă.

În conformitate cu art. 425 din Codul de procedură civilă termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat încheierea contestată la data de 31 mai 2022, expediată prin intermediul poștei electronice recurentului la data de 01 august 2022.

Recursul depus de către Maxim Novosiolov la data de 13 iunie 2022 este depus în termen. (f.d. 56-57)

Conform art. 426, alin. (3) din Codul de procedură civilă recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza dosarului și a materialelor anexate la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele dosarului în raport cu temeiurile recursului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul neîntemeiat și care urmează a fi respins cu menținerea încheierii din 31 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 427, lit. a) din Codul de procedură civilă instanța de recurs, după ce judecă recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Instanța de recurs a constatat că prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru s-a admis parțial cererea de chemare în judecată depusă de către Nadejda Novosoliov, s-a desfăcut căsătoria încheiată între Maxim Novosiolov și Nadejda Novosoliov, s-a stabilit domiciliul copiilor minori la domiciliul mamei, s-a încasat taxa de stat la eliberarea certificatului de divorț de la Maxim Novosiolov și Nadejda Novosoliov în mărime de 500% de unități convenționale de la fiecare. (f.d. 28)

Maxim Novosiolov, nefiind de acord cu hotărârea instanței de fond, a depus cerere de apel, prin care a solicitat repunerea apelului în termen, admiterea cererii de apel, casarea hotărârii instanței de fond cu trimiterea cauzei la rejudecare în instanța de fond. (f.d.32)

Curtea de Apel Chișinău prin încheierea din data de 31 mai 2022 a respins cererea lui Maxim Novosiolov cu privire la repunerea apelului în termen, a restituit apelul ca fiind depus în afara termenului legal, iar instanța a refuzat să efectueze repunerea în termen. (f.d. 47, 48-51)

Colegiul reține ca fiind corectă concluzia instanței de apel cu privire la respingerea cererii cu privire la repunerea în termen de declarare a apelului și restituirea apelului ca fiind tardiv din considerentele ce preced.

Conform prevederilor art. 362, alin. (1) din Codul de procedură civilă termenul de declarare a apelului este de 30 zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel.

Prin prisma art. 113 din Codul de procedură civilă dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege, ori stabilit de instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.

Importanța termenelor procedurale este dictată de faptul că ele determină regimul temporar optimal pentru realizarea justiției, pe de o parte, mobilizează cercetarea cauzei, pe de altă parte contracarează urgentarea nejustificată a realizării drepturilor și obligațiilor procesuale, reprezentând instrumentul prevenirii uzării de către participanții la proces cu rea-credință de drepturile lor procedurale. Neexecutarea dispozițiilor normelor de drept material determină aplicarea sancțiunilor procedurale, cu survenirea efectelor negative.

Astfel, în corespundere cu art. 369, alin. (1), lit. b) din Codul de procedură civilă instanța de apel restituie printr-o încheiere cererea, dacă apelul a fost depus în afara termenului legal, iar apelantul nu solicită repunerea în termen sau instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen.

Maxim Novosiolov a solicitat repunerea în termenul de declarare a apelului, menționând faptul că instanța de fiind nu l-a citat legal, ceea ce constituie îngrădire a dreptului la un proces echitabil.

Instanța de recurs menționează că termenul de procedură instituit de legiuitor pentru demararea căii de atac în ordine de apel este prevăzut de o normă imperativă. Așa, art. 362, alin. (1) din Codul de procedură civilă stipulează că începutul curgerii termenului de depunere a apelului este determinat doar de un singur eveniment – pronunțarea dispozitivului hotărârii dacă legea nu prevede altfel.

Prin urmare, faptul neparticipării la pronunțarea dispozitivului hotărârii, momentul notificării/comunicării dispozitivului hotărârii judecătorești participanților la proces nu influențează data de când începe să curgă termenul de 30 de zile de contestare a hotărârii judecătorești prin depunerea cererii de apel.

Totodată, în conformitate cu prevederile art. 116, alin. (1) din Codul de procedură civilă persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță.

La caz, se atestă temeinicia concluziei instanței de apel, privind omiterea nejustificată de către Maxim Novosiolov a termenului de contestare cu apel a hotărârii din data de 15 decembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, ori participanții la proces, care nu au asistat la pronunțarea hotărârii judecătorești, fiind interesați în soarta soluționării litigiului în care sunt implicați, trebuie să demonstreze un rol activ, manifestând comportament de bună-credință față de drepturile și obligațiile sale procedurale.

Din materialele dosarului rezultă cu certitudine că Maxim Novosiolov a cunoscut despre litigiul inițiat împotriva sa, ori potrivit extrasului din poșta electronică, anexat la fila dosarului 24, a recepționat copia acțiunii și citația și și-a expus punctul de vedere asupra divorțului, indicând că se află peste hotare și că este de acord ca dosarul să fie examinat în lipsa sa.

Argumentul că poșta electronică novosiolov1@gmail.com nu-i aparține este considerat de către instanța de recurs ca fiind declarativ, ori nu a confirmat că adresa electronică la care instanța de fond a expediat copia cererii de chemare în judecată și citația nu-i aparține.

Astfel, Maxim Novosiolov trebuia să facă uz de toate drepturile sale procedurale, pentru a lua cunoștință de hotărârea judecătorească pronunțată asupra fondului cauzei și să depună apelul în termen.

Conform jurisprudenței CEDO participanții procesului de judecată urmează să-și asume un rol activ, urmărind cu diligență derularea procesului său și să dispună cu bună-credință de drepturile sale procedurale.

Conform art. 56, alin. (3) din Codul de procedură civilă participanții la proces sunt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. În cazul abuzului de aceste drepturi sau al nerespectării obligațiilor procedurale, se aplică sancțiunile prevăzute de legislația procedurală civilă.

Buna-credință prezumă că partea este obligată la intervale rezonabile de timp să manifeste diligență și să se intereseze de soarta dosarelor despre care cunosc cu certitudine că se află pe rolul instanței și să respecte termenele prevăzute de lege.

În urma celor relatate Colegiul reține ca fiind corectă concluzia instanței de apel privind respingerea cererii cu privire la repunerea în termen de declarare a apelului și restituirea apelului declarat de către Maxim Novosiolov, din motivul depunerii acestuia în afara termenului legal, ori neexercitarea oricărei căi de atac și neîndeplinirea oricărui alt act de procedură în termenul legal atrage decăderea din drept, afară de cazul când legea dispune altfel.

Cu privire la acest aspect Curtea Europeană a Drepturilor Omului a notat în cauza Van Harn v. Germania (nr.7557/03 din 11 septembrie 2007) că ține de obligația părților de a lua măsurile necesare privind protecția drepturilor sale de acces la justiție.

Conjunctura relevată certifică faptul că, în speță, nu se profilează circumstanțe care ar justifica omiterea termenului procedural de declarare a apelului, ori ne prezentarea pârâtului la pronunțarea hotărârii din data de 15 decembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, nu constituie motiv viabil de omitere a termenului procedural de declarare a apelului.

Sub acest aspect Colegiul notează că legiuitorul a instituit termen imperativ pentru exercitarea căii de atac, asigurând astfel stabilitatea raporturilor juridice dintre părți și evitarea incertitudinii pentru o perioadă îndelungată de timp, în care apar, derulează și se modifică o complexitate de relații dintre părți sub egida unor norme de drept distincte. Deci, admiterea exercitării unei căi de atac în afara termenului legal ar constitui o încălcare a principiului legalității și securității raporturilor juridice și respectiv, o soluție inadmisibilă în conjunctura ordinii de drept naționale.

Curtea Europeană a Drepturilor Omului a apreciat în jurisprudența sa că reglementarea referitoare la formalitățile și termenele ce trebuie respectate pentru exercitarea unei căi de atac, urmărește să asigure o bună administrare a justiției și, în particular, să respecte principiul securității raporturilor juridice și că cei interesați trebuie să aibă posibilitatea de a se aștepta ca aceste reguli să fie aplicate. Or, aceste termene urmăresc mai multe scopuri importante, și anume să garanteze securitatea juridică fixând un termen pentru acțiuni, să pună pe eventualii pârâți la adăpost de plângeri introduse foarte târziu care ar fi, probabil, mai dificil de combătut, și să împiedice nedreptățile ce s-ar putea produce dacă tribunalele ar fi chemate să se pronunțe în legătură cu evenimente consumate cu mult timp în urmă, plecând de la elemente de probă cărora nu li s-ar mai putea acorda credit și care ar fi incomplete din cauza timpului scurs (cauza Brumărescu v. România, cauza Marckx v. Belgia).

La fel, în cauza Ponomaryov v. Ucraina Curtea Europeană a Drepturilor Omului a statuat că, deși în speță nu este vorba despre desființarea unei hotărâri judecătorești definitive și irevocabile în urma admiterii unei căi extraordinare de atac în lumina unor circumstanțe nou descoperite, ci de redeschiderea unui proces după un interval considerabil de timp prin repunerea în termenul de introducere a unei căi ordinare de atac, totuși reînnoirea acestui termen după o perioadă îndelungată și pentru motive neconvingătoare, reprezintă o decizie care ar putea înfrânge principiul securității raporturilor juridice într-un mod similar cu o cale extraordinară de atac.

Prin urmare, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că soluția instanței de apel este compatibilă cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil, în sensul articolului 6 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, având în vedere că prelungirea nejustificată a termenului pentru exercitarea apelului ar împiedica rămânerea irevocabilă, ca urmare a expirării termenului de atac, a hotărârii judecătorești emise în instanța de fond și ar leza, în acest mod, principiul securității raporturilor juridice.

Ținând cont de cele menționate și având în vedere faptul că încheierea instanței de apel este legală, iar argumentele invocate în cererea de recurs sunt neîntemeiate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ ajunge la concluzia de a respinge recursul și de a menține încheierea instanței de apel.

Reieșind din cele expuse, în baza art. 427 lit. a) din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

decide:

Se respinge recursul declarat de către Maxim Novosiolov.

Se menține încheierea din 31 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău emisă în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de către Nadejda Novosiolov împotriva lui Maxim Novosiolov, privind desfacerea căsătoriei și stabilirea domiciliului copiilor minori.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Maria Ghervas

judecătorii

Mariana Pitic

Victor Burduh